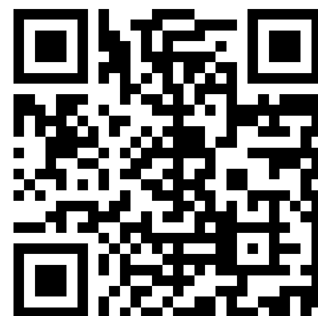

T

ALOYSII MARIÆ PINI

EPISCOPI

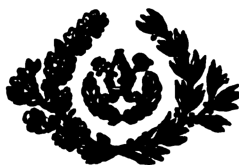
NUPER SIBENICENSIS

SPALATENSIS ET MAGARENSIS

ELECTI

AD CLERUM ET POPULUM UTRIUSQUE DIOECESEOS

EPISTOLA PASTORALIS

SPALATI — EX TIPOGRAPHIA OLIVETI ET SOC.

PINI, Aloysius Maria episcopus Spalatensis

(Spalato 1845)

ALOYSIUS MARI. PINI

MISERATIONE DIVINA ET S. APOSTOLICÆ SEDIS GRATIA

EPISCOPUS NUPER SIBENICENSIS

IN

EPISCOPUM SPALATENSEM OLIM SALONIT. ET MAKARSKÆ

ELECTUS

CLERO POPULOQUE UTRIUSQUE DIOECESON

SALUTEM IN DOMINO SEMPITERNAM.

Cum Sibenicensem Ecclesiam Sanctam, Nobis quinque abhinc retro circiter annis divinitus creditam, regere pro viribus nitebamur, nuper extemplo nuntiatum est, tenuitatem nostram clementissima Imperatoris ac Regis Ferdinandi Primi semper Augusti designatione, ac gratiosissima Ssmi in Christo Patris et Domini Gregorii Papae XVI Universalis Ecclesiae Supremi Pastoris confirmatione, a Sibenicensi ad Spalatensem, olim Salonitanam, Ecclesiam transferri eique praefici. Quanto autem id dolore ex una, quantoque gaudio ex altera parte Nos uno tempore affecerit, non est hic locus ut pluribus persequamur; fateri tamen non dubitamus quod Nos certum Dei consilium in Illorum voce, qui divinas in terris vices gerunt, agnoscentes, supernae voluntati prompto hilarique animo adquiescendum duximus, spe freti fore, ut Deus, qui Nos hucusque in Episcopalis Ordinis ac Officii dignitate Gratia sua adjuvit, Nobis in posterum quoque

ALOIX MARIA PINI

PO MILOSARDJU BOXIEMU I MILOSTI S. SIDALIŠTA APOŠTOLSKOGA

BISKUP SKORO ŠIBENIÇKI

ODABRANI

BISKUP SPLISKI JEDNOM SOLINSKI I MAKARSKI

REDOVNIŠKOMU SKUPU I PUKU OBEDVIUH DARXAVA

VIKOVIÇNI POZDRAV U GOSPODINU.

Çim po našoj mochi radismo upravljati sa Svetom Šibeniçkom Carkvom Nami jur okolo pet godinâ nazad od Boga pouzdatom, etoti skoro iznenada bî navišcheno da se naša mlohavost po primilosnomu obranju vazda Uzmnoxnoga Cesara i Kralja Ferdinanda Parvoga, i po primilostivoj potvardi Prisvetoga u Karstu Oca i Gospodina Gargura Pape XVI Poglavitoga Pastira svekolike Carkve iz Šibeniçke primišcha k' Spliskoj jednom Solinskoj Carkvi, i da njoj se nadstavlja. Koliko Nas paka to u jednu oxalosti, i koliko takodjer s' druge obradova, nie misto za ovdi u duglje iskazati; dali ništa manje ne dvoumimo ispovidìti da Mi zapoznavši stanovitu Boxju odredu u nareçenju Onih, koji darxe na zemlji misto Boga, spravno i veselo odredismo pristati k' višnjem hotinju, uzdajuchi se da Bog, koi Nas do sada pomoga sa svojom Milošchu u Veliçanstvu Biskupskoga Reda i Darxanstva, nadodatche još i osle takovu svoju jakost, i po-

ejusdem robur adjiciet, nostramque debilitatem coelesti auxilio suffulciet consolidabitque. Haec igitur dum vobis, Venerabiles Fratres ac Filii utriusque Dioeceseon in Domino dilectissimi, publico hodie testimonio annunciamus, vos paucis alloquimur, ut quas animi significationes, quaeque vota gerimus unusquisque vestrum facile intelligere queat.

Ad vos itaque in primis, Venerabiles Fratres ac Filii Sibenicensis Ecclesiae Sanctae, nostrum sermonem convertimus. Nunc enim ecce, ut ajebat Apostolus, quia amplius non videbitis faciem nostram omnes, per quos transivimus praedicantes Regnum Dei! (Act. 20 23) Ad vos, inquam . . . Ast in tanta animi commotione, qua agitamur, et prae gemitu, quo nostrum ob discessum premimur, nec quid certi proferre scimus, nec quod sentimus explicare sermone possumus. Attamen dicemus animo magis quam ore: vos omnes sincera prosequi aestimatione grataeque memoriae affectu, paterna vos amplecti dilectione, votaque solvere ardentissima, fausta quaevis a Deo ter Optimo vobis adprecando. Vale igitur, Sibenicensis Ecclesia Sancta! Civitas praeclara mihique semper charissima, vale. Valete, Venerabiles Fratres, qui in partem sollicitudinis nostrae vocati, Nobis consilio et opere praesto fuistis: Filioli filiaeque omnes salvete. Suprema jussa facere Nobis est opus; non ideo vos longo tempore Episcopo destitutos remansuros confidimus. Deus namque Optimus Maximus, ad sui gloriam promovendam, animarumque vestrarum procurandam salutem, novi Patris et Pastoris solatio ditabit. Interim vigilate, dilectissimi, memoria retinentes quae diuturna sollicitudine non cessavimus cum lacrymis monere unumquemque vestrum. (Act. 20. 31.) Satagite Sacerdotali et Christianae vocationi sanctae: in fide fortes, in observantia disciplinae ecclesiasticae vigiles estote; manete in Dei et proximi dilectione constantes; timete Deum; pietatem, ad omnia utilem, religionemque ex-

dapritiche i utemeljiti slabost našu nebeskom pomochu. Ova dakle oçito navištajuchi danaska Vama, Poštovana Bratjo i Sinovi od obiuh Darxavâ pripoljubjeni u Gospodinu, Vas u kratko zagovaramo, jeda bi mogao svaki od vas zapoznati lasno ochuchenja našega sarca i xelje koje uznosimo.

K' vama dakle najprie, Poštovana Bratjo i Sinovi Svete Šibeniçke Carkve, obrachamo naš razgovor. Evo jer sada, kako veljaše Apošto, jur nechete više viditi obraza našega vi svi, medju koje prolazismo pripovidajuchi Kraljestvo Boxje; k' vami velju . . . Dali u tolikom' ganutju sarca, i s' cich cviljenja od kojega smo stegnuti, niti umimo išta stavna izrechi, niti što chutimo moxemo besidom istomaçiti. Ništa manje izrechichemo više sarcem negoli ustima: da vas pravo svih darximo u pristojnoj scini i u ljubeznivosti drage spomene, da vas ljubimo oçinskim dobrohotinjem, da prigoruche molbe çinimo prosechi vam od Pridobrostivoga Boga svake srichne çestitosti. S' bogom dakle, Sveta Šibeniçka Carkvo! Pribili Grade i meni vazda veomi mio, s' bogom. S' bogom, Poštovana Bratjo, koji pozvani u dio pobrinutja našega, bilistenam u pomochi sa svitom i opravom: O Sinovi i kcheri svekolike, s'bogom. Triba Nam je ispuniti višnje naredbe; ali se uzdamo da nechete vi s' toga za dugo ostati brez Biskupa. Jere Bog Pridobrostivi Priveliki, za toveche prostriti svoju slavu, i za pribaviti spasenje vaših dušâ, obradovatiche vas novim Ocem i Pastirom. A medjuto bdite, pridrazi, darxechi u pameti ona koja svakdajnim pobrinutjem nepristasmo sa suzami ponukivati svakoga od vas. Dilujte kako se pristoi svetom pozvanju Misniškomu i Karštjanskomu: budite snaxni u viri; bdite u obsluxenju naredbâ Carkovnih; nepomiçni stanujte u ljubavi Boxjoj i bratinskoj; bojte se Boga; zabavljajte se o milošchi, korisnoj za svaka, i o bogoštovju; obsluxite zapovidi Boxje naçinom neprikornim vašega xivljenja;

colite; custodite praecepta Dei irreprehensibili vitae vestrae ratione; catholicam Romanae Ecclesiae Unitatem strenue servate.

Nunc properamus ad Te, Sponsa amica nostra, columba formosissima; ad Te, Ecclesia Sancta Spalatensis olim Salonitana, cui Nos addixit et pietas Augusti Caesaris et Auctoritas Sanctae Apostolicae Sedis. Ecce adsumus Vobis, nostrae Dioecesis Filii dilectissimi. Ecce munus Patris ac Pastoris vestri, Deo sospite, aggredimur, totis viribus intenti ad vos generandos in spem vivam incontaminatam,immarcessibilem, vosque ducendos verbo vitae per pascua veritatis et virtutis Evangelii Domini Jesu Christi. Salvete itaque, Venerabiles Fratres, Filii in Domino Charissimi, salvete! Prima enim vox nostra vestris in auribus rasonanda, sit vox pacis et salutis; sit vox Patris ad Filios, quorum salus aeterna maximopere est cordi. Est namque Nobis semper ob oculos veneranda tot clarissimorum Virorum imago, qui Nos in ejusdem Ecclasiae Episcopatu praecessere, quique longo sese ordine proferunt admirandi Pontifices gloriosi in generatione sua, (Eccl. 44. 1.), quorum memoria in benedictione, et laus in Ecclasia Sanctorum. Quapropter Nos quod attinet, Praedecessorum nostrorum inhaerere vestigiis statuimus, eorumque custodire instituta. Memores vero illius prophetae: » ecce constitui te hodie super gentes . . . ut aedifices et plantes » (Jer. 1 10.); animas vestras indesinenter pascemus, providentes non coacte, sed spontanee secundum Deum, non turpis lucri gratia, sed voluntarie. (Joann. 10. 10.) Stat enim Nobis in mente vivida muneris ratio nulli umquam parcere labori, nulli sollicitudini, nulli curae, ut vos omnes vitam habeatis et abundantius habeatis. (I Petr. 5. 2.) In quibus omnibus Nobis auxilio fore non dubitamus vos omnes, Filii charissimi, quotquot estis in sortem Domini et in ministerium salutis vocati » Genus electum, Regale Sacerdotium » (I Petr.. 9. 9.). Vos namque constituit Do-

hrabreno uzdarxajte katoliçansko jedinstvo Rimske Carkve.

Sada pritiçemo k' tebi, Zaruçnice priateljice naša, prigizdava golubice; k' tebi Sveta Carkvo Spliska jednom Solinska, kojoj Nas pridruxi i milošcha Uzmnoxnoga Cesara i Vlast Svetoga Sidališta Apoštolskoga. Evo Nas k' vama, o pripoljubjeni Sinovi Darxave naše. Evo, Boxjim odvitovanjem, zapoçimljemo dìlo vašega Oca i Pastira, sa svom snagom priklonjeni za priporadjati vas u xivo ufanje, neoskvarnjeno, nerasçinivo; i za provodjati riçiu xivota po paši istine i kriposti Vandjelja Isukarstova. Zdravo dakle, Bratjo Poštovana, zdravi, sinovi pridrazi u Gospodinu! Parva bo naša besida kojase ima doglasit do ušiuh vaših, budi besida mira i spasenja, budi besida Oca k' sinovom, vikovito spasenje kojih najvišemu na sarcu stoji. Jere Nam je vazda prid oçima prilika tolicih priglasovitih Ljudih, koji su prie Nas stupili na Biskupstvo ove iste Carkve, i koji neizbrojnim redom prikaxuju se zamirni Svechenici, slavni u narodu svomu, kojih je spomena u blagosovu i pohvala u skupšchini Svetih. Radiçesa što pazi Nas, odluçilismo slìditi stope Pridstupnikâ naših, i uzdarxati njihova nastavljenja. A spomenuvši se od one riçi proroka: » evo postavih tebe danas svarhu narodâ . . . za da sazidaš i nasadiš », pastichemo nepristavno vaše duše, providechi ne usilno dali dragovoljno za Boga, ne s' pohlepe prikorne dobiti, dali blagohochno ». Jerbo xivo Nam ulupjena stoji u pameti duxnost koja Nas stexe: ne štediti truda nikakova, ne paziti nikakove brige, nikakove ne ustegnuti pomlje, za da vi svikolici imate xivot i obilnoga imate. U kojim svim stvarim ne dvoumimo dachete Nas podpomochi vi svi, o Sinovi pridrazi, kojistegodir pozvani u srichu Gospodinovu i u dìlo spasonosti. » Narode izbrani, kraljsko Misništvo ». Vas bo poloxi Gospodin straxnike varhu mirâ Jeruzolimskih, za da neumuknete dnevom i nochom hvaliti ime Njegovo ». I najparvo što vas

minus custodes super muros Jerusalem, ut non taceatis die ac nocte laudare nomen Ejus » (Is. 22. 2.). Et vos primum quod spectat, Venerabiles Fratres, majores natu Ecclesiae nostrae, Dignitates et Canonici, minime ambigimus compertum esse de vobis potissimum posse dici: » Vos estis lux mundi » (Matth. 13. 12.). Vos igitur, sicuti jure meritoque specioso illo nomine nuncupamini, totis viribus in id incumbite, ut sicut dignitate et honore, ita etiam doctrina omnisque boni operis exemplo coeteris omnibus praeluceatis. Quapropter tenuitatem nostram eximiae doctrinae et consilii et sapientiae vestrae robore, ut de filiis primos decet, fulciri in Domino confidimus.

In id ipsum sese praestabunt Parochi nostri curarum socii munerisque cooperatores, memorantes se esse » sal terrae » (Matth. 5. 15.). » Quod si sal evanuerit ad nihilum valet ultra nisi ut mittatur foras et conculcetur ab hominibus ». Ad vos, dilectissimi, praeprimis spectat illud Divi Pauli ad Timotheum scribentis » praedica verbum, insta opportune . . . argue, obsecra, increpa in omni patientia et doctrina ». (II Tim. 4. 2.) Non enim pater familias » accendit lucernam et ponit eam sub modio, sed super candelabrum, ut luceat omnibus qui in domo sunt ». (Matth. 5.) Est igitur uniuscujusque vestrum verbis et exemplis instruere, et ad aeternum salutis portum oves vobis concreditas deducere. Vos dii appellamini, in vos omnes conjiciunt oculos, vosque, imitantes, inspiciunt. Vos estis columnae firmissimae, quibus in Christo fundatis, omnis innititur multitudo credentium. Recolite, quaeso, quibus verbis S. Mater Ecclesia vos olim in actu vastrae Ordinationis fuerit per os Pontificis alloquuta » sit doctrina vestra spiritualis medicina populo Dei; sit odor vitae vestrae delectamentum Ecclesiae Christi; ut praedicatione (verbi) et exemplo (conversationis vestrae) aedificetis domum idest familiam Dei ». (Pontif. Rom. in ord. Presb.) » Sic ergo ambulate ut de-

gleda, Poštovana Bratjo, Starii našeCarkve, Çastnici i Kanonici, ne sumnjimo ni malo da se od Vas osobito moxe rechi: » Vi jeste svitlost svita ». Vi dakle, kako pravo i dostojno nazivatese plemenitim onim imenom, pomnjite sa svom snagom da, kakono s' dostojnosti i çasti, tako prisivate prid svim ostalim i s' izgledom dobrih dìlâ. Zato pouzdamo se u Gospodina dachete, kao se pristoi najparvim medju sinovom, podapriti mlohavost našu kripostju priduboka nauka i svìta i mudrosti vaše.

U istomtomu nastojatiche Xupnici dionici naših brixnostih i darxanstva podpomochnici, spomenuvši se da oni jesu: » sol zemlje ». Da akoli sol izvitri, za ništa više nevalja nego da se izbaci vanka i pogazi od ljudih ». Vas gleda najparvlje, pripoljubjeni, što Sveti Paval piše k'Timoteu » pripovidaj riç, nastoj prigodno . . . ukori, zaklinjaj, karaj u svakoj ustarpljenosti i nauku ». Jer domachina » ne uxixe svichu i ne postavlja je pod uborak, dali svarhu svitnjaka, neka sviti svim koji su u kuchi ».Vaša je dakle duxnost uçiti riçim i s' izgledima, i provoditi u vikoviçnu luku spasenja ovce vami pouzdate. Vi se bogovi nazivate, u vas svikolici upiru oçi, i u vas, naslidujuchi, zagledaju se. Vi ste stupovi najtemeljnii, varh kojih u Karstu dobro ustavljenih, naslonja se sve mloštvo virujuchih. Napomenite, molim vas, riçi s'kojima vas Sveta Mati Carkva nagovorî po ustih Biskupa jednom u prigodi vašega Redjenja: » budi vaš nauk duhovna likaria puku Boxjemu; budi miris vašega xivljenja ugodnost Carkve Karstove; neka pripovidanjem (riçi) i s' izgledom (opchenja vašega) sagradite u dobro kuchu tojest obitil Boxju ». Tako dakle putujte kako se pristoi sluxbenikom Karstovim, i podiliteljom svetotajstvâ Boxjih ». Dìlujte spodobno vašemu pozvanju na naçin » da oni koi je iznazada ukroti se,

cet ministros Christi, et dispensatores mysteriorum Dei » (I Cor. 4. 1.). Sic agite vestrae vocationi conformiter » ut is qui ex adverso est vereatur, nihil habens mali dicere de vobis ». (Tit. 2. 8.) Sic Ecclesias quas regitis, ministerio vestro sanctas reddite, non habentes rugam neque maculam; verbo pascite oves et agnos, ut supremi Pastoris exemplo pro illorum salute, si oportuerit, animas ponere non recusetis, spe freti in Illum qui dixit: » Volo, Pater, ut ubi ego sum, illic sit et minister meus ». (Joann. 17. 24.)

Atque hic vos mea respicit oratio, dilectissimi filii, qui erudiendae in litteris et scientiis juventuti utilem sanctamque operam totis viribus navatis. Pergrande equidem et momenti maximi negotium vobis concreditum est. Contendite itaque omni diligentia, ut futura spes Ecclesiae et Civitatis non modo ingenuis litteris et liberalibus disciplinis, sed vel maxime salutaribus fidei morumque praeceptis, quod in omni studiorum genere praecipuum esse debet, mature imbuatur, ut supremo institutionis christianae fini respondeat. Id enim expectandum Nobis est, si verum in vobis omnium virtutum exemplum praetuleritis. Erudite itaque juventutem, et ad justitiam erudite eam; scriptum namque est: » qui ad justitiam erudiunt multos, fulgebunt quasi stellae in perpetuas aeternitates ». (Dan. 12. 3.)

Qui vero inter sacerdotes Regularibus Ordinibus adscripti altioris perfectionis semitam inivistis, et in pascendis ovibus gregis Christi auxiliatricem manum porrexistis » nolite, charissimi, conformari huic saeculo, sed reformamini in novitate sensus vestri (Rom. 12. 12.). Vos enim estis illa plantatio sancta, quae olim tam admirabiles in Ecclesia protulit austerae pietatis et firmae virtutis suavissimos fructus » Tollite jugum Domini super vos, et discite ab Eo qui mitis est et corde humilis » (Matt. 11. 29.); » ab Eo qui factus est obediens usque ad mortem; (Phil. 2. 8.) mortem autem

ne imajuchi ništa zla rechi do vas ». Tako Carkve koje upravljate, vašom sluxbom posvetite, da budu brez skvarne i brez trohe; pasite riçiu ovce i jance, da na izgled višnjega Pastira neuspregnete, kad bi tribovalo, xivote prigoriti za njihovo spasenje, ufajuchi u Onoga koi reçe: » Hochu, Oçe, da gdisamgodir ja, ondi bude i posluxitelj moj ».

I ovdi razgovor moj gleda vas, o pripoljubjeni sinovi, koji sa svom mochi korisno i sveto nastoite viçbati mladex u knjixno naucih i umitnostih. Priveliko doistine i vele glavno dilo vami jest pouzdato. Radite tizim sa svom pomljosti da došasto ufanje Carkovno i Gradjansko ne samo plemenitim knjixevnostima i uljudnimi naucima, dali najviše, što u svakoj varsti uçenja poglavitie ima biti, spasonosnim naredbami vire i chudorednosti spametno se napuni, neka tako prem odgovori svarsi karšchanske ispravnosti. Jere se tomu nadat imamo ako u sebi budete prikaxivati pravi izgled sviuh kripostih. Viçbajte dakle mladex, i u pravednosti viçbajte je; pisano bo jest: » koji u pravednosti viçbaju mloge, sjatiche kakono zvizde u vazdašnje vikoviçnosti ».

A vi koi medju Misnikom Redovnim Upravam uvitovani, jeste se stavili na put povišje izvarsnosti, i dodaliste na pomoch ruku za pasti ovce stada Karstova, » nemojte se, pridrazi, prilagati ovom viku, dali ponapravite se u ponovljenju vašega ochuchenja ». Vi ste bo ono sveto usadjenje, koje jurve u Carkvi usplodi toli çudnovito prisladko voche oštre milošche i stanovite kriposti. » Uzmite nase jaram Gospodnji, i nauçite od Njega koi je krotak i sarcem ponixan; od Njega koi se je uçinio poslušan tja do smarti; a smarti od Krixa ». Nek'vam zato budu prid oçima one riçi Svetoga Augustina : » hotechi

crucis ». Sint itaque vobis prae oculis verba illa D. Augustini » cogitans magnam fabricam construere celsitudinis, de fundamento prius cogita humilitatis »; Nosque addimus, et obedientiae. Reddite, Filii dilectissimi, Deo vota vestra pro Rege et Magistratibus, pro Ecclesia et Populo, coelos penetrare adnitamini. Verbo, sic currite, ut bravium accipere mereamini, quod Dominus, teste Apostolo, promisit omnibus, qui diligunt adventum Ejus.

Virgines Deo Sacratae, quae Sponsum gloria decorum et inter lilia pergentem, sequimini, laudes post eum canentes, hymnosque illi dulcisonos personantes; vigilate, dilectissimae in Christo filiae, vigilate in orationibus vestris: puellas in timore Domini diligenter excolite, et divinam misericordiam pro nobis omnibus exorate. Cavete autem vel maxime, ne, dormientibus vobis, Sponsus adveniat, et, clausis januis, sero venientibus respondeat: nescio vos. Quin imo oleum semper teneatis in vasis et lucernas in manibus vestris, venienti Domino ad nuptias occurrite, ut Virginum prudentum nomine et honore laetari possitis.

Nec licet vos silentio praeterire juvenes ingenui, filioli mei, qui Clericali militiae ab ineunte aetate nomina jam dedistis, quique ad Sacerdotium sive in Seminariis, sive in aliis Institutis informamini. Beati, si audita voce Domini dicentis: » quem mittam, aut quis ibit nobis? » alacres, ut quondam propheta, respondeatis: » ecce ego, Domine, mitte me » (Is. 6. 8.). Probate itaque spiritum vestrum an ex Deo sit, et si nutum ejus sequimini, ostendite vos vere esse vocatos. Ast cum nihil a vobismetipsis possitis, vota vestra sint semper ad Eum, qui idoneos facit ministros Novi Testamenti; » omne enim datum optimum, et omne donum perfectum desursum est descendens a Patre luminum » (II Cor. 2. 6.). Obedite praepositis vestris et subjacete eis ex animo, hoc enim expedit vobis. Studiis diligenter vacate; Instituti disciplinam servate,

visoku zgradju sazidati, misli parvo o temelju ponixnosti »; a Mi nadostavljamo i posluha. Uzdignite, pripoljubjeni Sinovi, Bogu vaše molbe za Kralja i za Vladanja, za Carkvu i za Puk, silujtese da zapriate budu na nebesih. U jednu riç, tako tarçite, da zadostojite priati nadarje, koje, po svidoçbi Apoštola, obetaoje Gospodin svim, koji ljube prišašche Njegovo.

Divice Bogu posvechene, kê slidite Zaruçnika gizdava u slavi i hodechega meu liljane, pivajuchi za njim pohvale, i sladkoglasne zaçinke popivajuchimu; bdite, pripoljubjene kcheri u Isukarstu, bdite u molitvah vaših: uzdixite pomnjivo u strahu Gospodnjemu divojçice, i uzmolite za nas sviuh Boxje milosardje. Najveche paka çuvajte se da nebi prispio Zaruçnik doçim vi spavate, i zatvorivši vrata, vami zakasnilim neodgovori: nepoznam vas. Nu paçe uzdarxechi vazda ulje u vaših uljenicah i svitnjake u rukah vaših, izidite pram' Gospodinu dolazechemu na pir, jeda se imenom i çastju mudrih divicâ moxete podiçiti.

Niti je pristojno mukom mimochi vas, plemeniti mladichi, sinci moji, koji tja od ditinstva zapisaste imena vaša Diaçkomu vojništvu, i koji ili u Shranišchih il u posobitih druge varste Nastavah spravljate se za Misništvo. Blaxeni, ako çuvši glas Gospodina govorechega: » tkoga chu poslati, ili tkoche nam pochi », hitrospravni, kao jednom prorok, odgovorite: » evo ja, Gospodine, pošlji mene ». Kušajte dakle duh vaš jeli od Boga, i ako nadahnutje njegovo uzslidite, pokaxite da ste pravo zazvani. Ali nemoguchi vi ništa po sebi, neka budu vazda molbe vaše k'Onomu koi vridne çini posluxitelje Novoga Zakona; » svakobo pridobro davanje i svaki dar izvarsni slazi od Oca prosvitljenjâ ». Poslušajte pristavnike vaše i podloxite se njima sarçano, ovo bo prudi vama. Nastojno uçite; obsluxite naredbu Staništa u kom pribivate; u svetim Bogoštovnim obiçajim, u prilazenju

in sacris ritibus, in chori interventu, in cantu ecclesiastico vosmet distinguite; diligete vocationem qua vocati estis » abjicientes saecularia desideria » (Tim. 6. 11.); habitu clericali, bonis moribus atque operibus Deo placere quam maxime studete.

Ad vos tandem festinat oratio, Populc acquisitionis, filii cordis nostri qui pastorali nostrae sollicitudini a Deo Optimo Maximo concrediti estis. Confortamini charissimi, et viriliter pugnate cum antiquo serpente, exquirentes legem sanctam, ut sitis benedicti in civitate et domi, in pagis et agro benedictione, qua benedixit Dominus Populo suo mandatis suis obsequenti. » Multi sunt lupi rapaces in ovium vestimentis » (Matt. 7. 15.), et venenum insanabile in labiis eorum. » Cavete igitur ne quis vos seducat per inanem fallaciam et verba subdola » (Eph. 5. 6.): » doctrinis vanis et peregrinis nolite abduci » (Haebr. 13 9.); tenentes traditiones quas a majoribus didicistis » (I Cor. 16. 13.);» sicuti servi Dei, Deum timete, Regem honorificate, (I Petr. 2. 17.) » non enim est Potestas nisi a Deo (Rom. 13. 1.). Charissimi, obsecramus vos tamquam advenas et peregrinos, abstinere vos a carnalibus desideriis quae militant adversus animam » (I Petr. 2. 11.): Peregrinos et advenas Apostolorum Princeps ideo vos appellat, quia: » permanentem hic non habemus Civitatem, sed futuram inquirimus » (Haeb. 13. 14.) omnium quidem desiderabilium comeatu munificentissimam; numquam ab hostibus vi, siti, fame, frigore aut quavis alia adversa re subigendam. » Abjiciamus itaque, monente Apostolo, opera tenebrarum et induamur arma lucis; sicut in die honeste ambulemus, non in comessationibus et ebrietatibus et impudicitiis, non in contentione et aemulatione, sed induimini Dominum Jesum Christum » (Rom. 13. 12 et seq.): » omnis sermo malus de ore vestro non procedat . . . et ira et indignatio et blasphemia tollatur a vobis cum omni ma-

k' Pivališchu, u spivanju Carkovnomu budite uvištjeni; poljubite zazvanje koim biste zazvani, » vargavši od sebe svitovne poxude »; išchite najviše ugoditi Bogu diaçkom odichom, dobrim xivljenjem i s' dìlima.

K' vami napokon potiçe moj razgovor, Puçe dostignutja, Sinovi sarca našega, koji ste od Boga Pridobroga Privelikoga pouzdati našemu pobrinutju. Uhrabrenite se, pridrazi, i junaçki arvite se sa starim zmajem izvidajuchi sveti zakon, neka budete blagosovljeni u gradu i u kuchi, u varošim i u polju, blagosovom s' koim blagosovi Gospodin Puk svoj obsluxujuchi njegove zapovidi. » Mlogi su vuci razdiraoci u odichi ovacâ, - i otrov neizliçna na ustam njihovim. - Pazite zato da vas tko ne zavede proz varljivu ispraznost i proz riçi himbene; - nepuštajte se primamiti od ispraznih i inostranih naukâ; - darxite Pridaje koje ste od Stariih nauçili; - kakono Boxje sluge bojte se Boga, poštujte Kralja; - nie bo vlast nego od Boga ». Pridrazi, zaklinjemo vas da se çuvate od putenih poxudah, koje se suprotive duši, kakono prišlaci i inostranci: S' cich toga Poglavica Apoštolâ nazivlje vas da ste prišlaci i inostranci, jere: » neimamo ovdi stavno Pribivališche dali došasto išchemo»; koje jest kao priblagi istoçaj svih dobarâ, koja se zaxeliti mogu; to se od nepriatelja nemoxe pokvariti nigdar ni silom, ni xedjom, ni gladom, ni ledom, ni s' kojom vech drago suprotivnom stvari. » Odbacimo tizim, nukajuchi nas Apoštol, dìla tamnosti i oklopimo se oruxjem svitlosti; kakono u dnevu pošteno hodimo, ne u proxdarlstvih i pianstvih i neçistochah, ne u zavadi i naticanju, dali obucite: Gospodina Isusa Karsta: — svako hudo govorenje nek' ne izlazi iz vaših ustâ, i gnjiv i rasarxba i psost nek' se od vas digne sa svakom himbenosti: a budite medjuse dobrostivi, milosardni, praštajuchì jedan drugomu kako i Bog oprosti vami u Isukarstu »: nadasve imajuchi medju sobom nepristavnu ljubav, » jere Bog jest ljubav, i

litia: (Eph. 4. 26 et seq.) estote autem invicem benigni, misericordes, donantes invicem sicut et Deus in Christo donavit nobis »: ante omnia mutuam in vobis metipsis charitatem habentes continuam; (I Petr. 4. 8.) » quia Deus charitas est, et qui manet in charitate in Deo manet, et Deus in eo (Joann. 4. 16.).

Haec est summa votorum, quae vobis, Venerabiles Fratres, Fili dilectissimi, in nostro ad vos adventu communicanda statuimus. Vos non equidem latet praecipuum nobis esse non ea, quae mundi sunt, sed animarum salutem quaerere, fideles nempe Verbo Dei et Sacramentis coelestibus pascere, vitamque nostram ita instituere ut suprema Voluntas Ejus, qui nos misit, in nobis et per nos adimpleatur. Quod ut assequamur, Deum, a quo bona cuncta procedunt, per validissimam Beatae Mariae semper Virginis, Ss. Domnii, Anastasii et Rainerii, quos Urbis et Dioeceseos Patronos veneramur, intercessionem humili prece exoremus. Oremus, charissimi, et pro Beatissimo Pontifice nostro Gregorio, ut Deus qui illum Pastorem Maximum Ecclesiae suae praeesse voluit, assidua protectione gubernet, et diu incolumem servet: Oremus pro Apostolico et Piissimo Imperatore ac Rege Ferdinando, ut qui Dei O. M. institutione est Princeps, illius semper munere potens et gloriosus Ecclesiam Catholicam pro Sua et Majorum pietate protegat, ac populos sibi subditos, qua est charitate, quam diutissime regat. Oremus tandem et pro invicem, dilectissimi, ut nos omnes vinculo Fidei, Charitatis conjuncti, ad eternae salutis portum, peracta mortalis vitae navigatione, pervenire mereamur.

Gratia Domini Nostri Jesu Christi, Charitas Dei, et Communicatio Spiritus Sancti, sit cum omnibus vobis. Amen.

Datum Sibenici die 14 Januar. 1845

ALOYSIUS MARIA *Episcop.*

koi u ljubavi biva, u Bogu biva, a Bog u njemu ».

Ovo je najveche medju svim ponukovanjim koja vam, Poštovana Bratjo i Sinovi pripoljubjeni, osudismo zapeliti u našem' prišaštju k' vama. Poznajete vi zaisto da Nam na sarcu ne stoje svitovna, nu paçe kako chemo iskati spasenje duša, tojest pasti pravovirne riçju Boxjom i Svetotajstvima nebeskimi, i ponapraviti naše xivljenje na naçin da se izvarši u Nami i po Nami Višnje hotinje Onoga koi Nas je poslao. Što da dostignemo, priklonitom molitvom molimo Boga, od koga svaka dobra izvire, po primochnomu uteçišchu Blaxene Marie vazda Divice, Svetih Dujma, Staša i Arnira, kojih çastimo ka' Odvitnike Grada i Darxave. Molimo, pridrazi, i za priblaxenoga našega Papu Gargura, neka Bog, koi hoti da on bude nastavljen za Najvechega Pastira Carkve svoje, upravi ga nepristavnom obranom, i za dugo zdrava ga uzdarxi: Molimo i za Apoštolskoga i Primilosnoga Cesara i Kralja Ferdinanda, neka on koi po odredi Boga Pridobroga Privelikoga jest Vladalac nastao, s' nadarjem njegovim vazda moguch i slavan, po milošchi svojoj i njegovih Otacâ, obrani Carkvu Katoliçansku, i prem za dugo neka vlada puke njemu podloxne, onom ljubavju koja ga resi. Molimo napokon i jedan za drugoga, pripoljubjeni, jeda mi svikolici pridruxeni zavezajom vire i ljubavi, dovaršivši pribrodjenje umarlog' xivota, zadostoimo dopriti u luku vikoviçnoga spasenja.

Milost G. N. Isukarsta, ljubav Boxja i udioništvo Duha Svetoga neka bude sa svim Vama. Tako budi.

Iz Sibenika na 14 Siçnja 1845

ALOIX MARIA *Biskup.*

